Justitsministeriet
Kontoret for Organiseret Kriminalitet

København, 8. oktober 2026

Høringssvar vedr. forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Skærpet indsats mod bandekriminalitet og kriminelle familier m.v. og baggrundstjek af visse havnemedarbejdere)

Justitsministeriet har ved e-mail af 14. september 2026 anmodet om Red Barnets bemærkninger forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Skærpet indsats mod bandekriminalitet og kriminelle familier m.v. og baggrundstjek af visse havnemedarbejdere).

Generelle bemærkninger
Red Barnet har i nærværende høringssvar fokuseret på udvalgte problematikker vedrørende skærpelsen af straffen for bestillingskriminalitet, samt udvidelsen af gruppebegrebet til også at omfatte "kriminelle familier".

Red Barnet anerkender, at når der begås alvorlige lovovertrædelser, der er til fare for andre, er der behov for handling, også når lovovertrædelserne begås af børn og unge. Red Barnet ser dog flere udfordringer ved de foreslåede initiativer mod bestillingskriminalitet og mod kriminelle bander og "kriminelle familier". Red Barnet er særligt bekymret for, at forslaget ikke forholder sig til, hvilke konsekvenser de foreslåede strafskærpelser vil have for børn og unge, der begår lovovertrædelser. Det følger af FN's børnekonvention, artikel 3, at barnets bedste skal være et primært hensyn i alle foranstaltninger vedrørende børn. Børnekomitéen understreger i General Comment 14, afsnit 28, at beskyttelsen af barnets bedste indebærer, at strafferettens traditionelle formål må vige for mål om rehabilitering og genoprettende retfærdighed, når det drejer sig om børn, der har begået lovovertrædelser.

Baggrunden for strafskærpelserne
De strafskærpelser som Red Barnet forholder sig til i nærværende lovforslag har bl.a., ifølge lovforslagets almindelige bemærkninger, baggrund i at man siden foråret 2024 har set en eskalering af kriminalitet med en ny modus, hvor særligt unge personer fra Sverige tager til Danmark, for at begå alvorlig kriminalitet på bestilling fra personer med tilknytning til organiseret kriminalitet. Fordi navnlig børn og unge udnyttes af bander til at begå alvorlig kriminalitet, er det Justitsministeriets vurdering, at denne modus er særlig strafværdig.[1]

Red Barnet finder det dybt bekymrende, at børn og unge udnyttes af voksne til at begå alvorlige forbrydelser og anerkender, at problemstillingen kræver handling. Dog frygter Red Barnet, at strengere straffe til børn og unge ikke vil føre til en effektiv forebyggelse af denne form for kriminalitet, men i stedet kan

[1] Lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1.1.2., 2.1.2.2. og 2.2.5.2.

Red Barnet
Gammel Kongevej 60
1850 Frederiksberg

Telefon 35 36 55 55
redbarnet@redbarnet.dk
www.redbarnet.dk

have alvorlige negative konsekvenser for børn og unges udvikling og mulighed for social reintegration. I stedet bør forebyggende initiativer ske igennem en tidlig indsats for at forebygge social udsathed og mistrivsel og i overensstemmelse med børnekonventionens artikel 40, stk. 3, litra b, der foreskriver, at medlemsstater skal fremme foranstaltninger, der ikke involverer retsinstanserne.

Red Barnet finder, at den modus, hvor børn og unge hverves af personer med tilknytning til organiseret kriminalitet, på visse punkter kan sammenlignes med væbnede gruppers rekruttering og udnyttelse af børn (det, man tidligere kaldte børnesoldater). FN's Børnekomité har om sådanne forhold understreget i General Comment 24, afsnit 10, at børn, der i disse situationer anklages for forbrydelser, skal behandles efter principperne i artikel 37 og 40 i børnekonventionen, uanset alvoren og konteksten af deres lovovertrædelser. Derudover anbefaler komitéen, at medlemsstaterne indfører forebyggende foranstaltninger, der takler sociale faktorer og grundlæggende årsager.

Justitsministeriet bemærker, som nævnt, at børn og unge *udnyttes* af bander til at begå lovovertrædelser. I denne sammenhæng ønsker Red Barnet at henlede opmærksomheden på, at de pågældende børn og unge, kan være ofre for menneskehandel, som defineret i FN's protokol om forebyggelse, bekæmpelse og retsforfølgning af menneskehandel (Palermo-protokollen)[2] og straffelovens § 262 a. Af Palermo-protokollen artikel 3, litra c, og straffelovens § 262 a, stk. 2, nr. 1, følger, at det skal betragtes som menneskehandel at rekruttere et barn med udnyttelse for øje, selv når der ikke er gjort brug af tvangsmidler. Red Barnet frygter, at et manglende fokus på menneskehandel, kan medføre, at børn og unge, der har været ofre for kriminelle banders udnyttelse, ikke modtager den hjælp og støtte, de har ret til efter Palermo-protokollens kapitel II.

Initiativer imod bestillingskriminalitet

Skærpelse af straffen for bestillingskriminalitet

Det følger af forslagets § 1, nr. 13, at man ønsker at indføre § 81 h i straffeloven, hvori man skærper straffen for bestillingskriminalitet. § 81 h, nr. 2. indebærer en strafskærpelse for, imod betaling eller løfte om betaling, at lade sig hverve til at begå en række af straffelovens alvorligste forbrydelser, herunder forbrydelser mod statens selvstændighed, terrorisme og lovovertrædelser, hvorefter der kan idømmes straf på livstid.

Red Barnet finder det problematisk, at strafskærpelsen vil finde anvendelse for børn og unge, der udnyttes af voksne til at begå alvorlige forbrydelser. Forslaget vil medføre, at straffen skærpes på samme vis uanset, om der er tale om voksne, der hverver børn og unge til at begå forbrydelser, eller om der er tale om børn og unge, der udsættes for hvervning. Børn og unge er en særligt sårbar gruppe, der kræver en særlig beskyttelse, og de bør ikke straffes hårdere, fordi kriminelle voksne udnytter denne sårbarhed. I forskningen er der ikke evidens for, at straf og hårde sanktioner vil afskrække børn og unge fra at begå kriminelle handlinger. Mindreårige har sværere ved at konsekvensberegne og tænke langsigtet, hvorfor frygten for en evt. fremtidig straf ikke afholder dem fra den kriminelle handling.[3] Når børn og unge begår alvorlige forbrydelser, er det ofte som følge af social udsathed. En undersøgelse af frihedsberøvede svenske børns opvækstvilkår, foretaget af den svenske Børneombudsmand, beretter om, at børnenes opvækst gennemgående har været præget af undertrykkelse, kriminalitet, psykisk mistrivsel, misbrug og

[2] FN-protokol af 15. november 2000 om forebyggelse, bekæmpelse og retsforfølgning af menneskehandel, særlig handel med kvinder og børn, til supplering af De Forenede Nationers konvention af 15. november 2000 om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet.
[3] VIVE, Børn og unges møde med Ungdomskriminalitetsnævn og Ungekriminalforsorg, 2025, Børn og unges møde med Ungdomskriminalitetsnævn og Ungekriminalforsorg, 36-37.

at hele 65 % af de adspurgte har været udsat for eller har bevidnet vold mod andre.[4] Red Barnet mener på denne baggrund, at man i stedet for alene at reagere på symptomet, bør styrke den tidlige indsats for at forebygge udsathed og mistrivsel.

Det følger af FN's Børnekonventions artikel 37, litra b, at fængsling af mindreårige skal anvendes som sidste udvej, og for det kortest passende tidsrum. Red Barnet frygter, at længden af frihedsberøvelser af børn og unge med den foreslåede strafskærpelse bliver uproportionel.

Red Barnet anbefaler derfor, at den foreslåede strafskærpelse i § 81 h, nr. 2, ikke skal finde anvendelse for personer under 18 år.

Øget mulighed for at straffe bidrag til alvorlige forbrydelser
Det følger af forslagets § 1, nr. 14, at man ønsker at indsætte § 191 c i straffeloven. Af bestemmelsen følger en øget adgang til at straffe handlinger foretaget med forsæt til at bidrage til en anden persons overtrædelse af straffebestemmelser, der kan føre til fængsel indtil på livstid.

Forslaget kræver en lavere grad af forsæt end de almindelige medvirkensregler, der følger af straffelovens § 23. Det kræves alene, at det må have stået klart for gerningspersonen, at handlingen har forbindelse til en ikke nærmere konkretiseret strafbar handling, jf. forslagets almindelige bemærkninger, punkt 2.1.2.3.

Mindreårige adskiller sig fra voksne, ved bl.a. at have en mindre opmærksomhed på fremtidige konsekvenser og en større påvirkelighed fra eksterne faktorer.[5] Red Barnet er derfor bekymret for, at denne udvidede adgang til at straffe, vil få alvorlige konsekvenser for børn og unge, der ikke altid kan overskue konsekvenserne af deres handlinger, eller måske har følt sig presset til at handle. Man bør, i overensstemmelse med børnekonventionens principper, øge støtten til børn frem for at åbne for mulighederne for at straffe dem.

Initiativer mod kriminelle familier og bander
Udvidelse af gruppebegrebet
Det følger af lovforslagets § 1, nr. 10, at straffelovens § 81 a, udvides, sådan at det herefter vil fremgå eksplicit, at straffen for overtrædelsen af en række oplistede forbrydelser kan skærpes, hvis de har baggrund i at fremme en konflikt mellem grupper af personer herunder "kriminelle familier". Det fremgår af de almindelige bemærkninger punkt 2.2.4.3.1., at ændringen har til formål at tydeliggøre, at "kriminelle familier" vil være omfattet af bestemmelsen og dermed sikre, at sådanne familier i videst muligt omfang sidestilles med bander.

Begrebet en "kriminel familie" skal, ifølge bemærkningerne, bl.a. forstås som en familie, der har en kriminel kultur i form af kriminel adfærd, som går i arv, og hvor den kriminelle kultur kommer til udtryk ved, at en stor del af familiens medlemmer fordelt over mindst to generationer enten er organiserede kriminelle og/eller vanekriminelle.

Børn har ret til en opvækst i trygge rammer, og skal, ifølge FN's børnekonvention artikel 19, beskyttes mod alle former for mishandling eller udnyttelse, mens de er i forældrenes varetægt. Når en mindreårig begår lovovertrædelser med tilknytning til sin "kriminelle familie", skal det derfor anses som et udtryk for

[4] Barnombusmannens återrapportering 2025 "Det har alltid funnits våld, alltså når det har funnits problem." 12-17
[5] Ibid, 38.

et grundlæggende svigt af barnet. Det er på denne baggrund Red Barnets holdning, at mindreårige ikke skal straffes hårdere for at være vokset op i et miljø, som de ikke bærer noget ansvar for. Børn skal ikke straffes for voksnes svigt.

Red Barnet mener derfor, at børn under 18 år bør være undtaget fra den foreslåede udvidelse.

Udvidelse af straffelovens § 81 b
Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 12, at der i straffeloven § 81, b, indsættes stk. 2, der forhøjer straffen med indtil to tredjedele, for lovovertrædelse begået med skydevåben eller eksplosivstoffer på offentligt sted, når de er udført af flere i forening.

Red Barnet henviser til bemærkningerne ovenfor, under afsnittet *Skærpelse af straffen for bestillingskriminalitet* og anbefaler, at den foreslåede strafskærpelse ikke finder anvendelse for personer under 18 år.

Manglende vurdering af lovgivningens konsekvenser for børn
Det følger af FN's Børnekonventions artikel 3, at barnets bedste, i alle foranstaltninger vedrørende børn, skal være et primært hensyn. Det betyder blandt andet, at den lovgivende myndighed er forpligtet til at anvende princippet om barnets bedste ved systematisk at overveje, hvordan børns rettigheder og interesser bliver eller vil blive påvirket af for eksempel et lovforslag eller en politik, både når børn berøres direkte og indirekte. Intet sted i nærværende lovforslag ses overvejelser om konsekvenser for børns rettigheder i lyset af de i FN's Børnekonvention sikrede rettigheder. Dette finder Red Barnet kritisabelt.

Afsluttende bemærkninger
Red Barnet mener, at det skal tages alvorligt, når børn og unge begår lovovertrædelser, med relation til organiseret kriminalitet, og der skal være konsekvenser for børn, der begår alvorlige og farlige forbrydelser.

Dog viser forskning og praktiske erfaringer, at strenge straffe ofte har en negativ effekt på børns udvikling og mulighed for social reintegration. Fokus på strengere straffe må ikke skygge for vigtigheden af at sikre børn trygge opvækstvilkår. Derfor anbefaler Red Barnet, at man, i stedet for skærpe straffen for børn, der hverves til at begå kriminelle handlinger, øger den forebyggende indsats med sociale initiativer mod udsathed og mistrivsel. Børn skal ikke straffes hårdere, når voksne udnytter deres sårbarhed.

Red Barnet står til rådighed for yderligere dialog eller uddybning af ovenstående. Kontakt seniorbørnerettighedsjurist, Amalie Bang, amba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær